

Bemærkninger til notat om nedlæggelse af centralsuget i Nyhavn

Opsummering

Notatet giver et utilstrækkeligt og ensidigt grundlag for beslutningen om at nedlægge centralsuget som i dag fungerer for restaffald.

Det ignorerer centrale hensyn for beboere, erhverv og turister og fremstiller ikke et realistisk billede af de fremtidige konsekvenser.

En beslutning om nedlæggelse bør udskydes, indtil der foreligger:

1. En fuld økonomisk analyse,
2. En miljø- og CO₂-vurdering,
3. En brugervenlighedsanalyse,
4. En teknisk vurdering af moderniseringsmuligheder,
5. En reel høring af alle berørte parter.

Det fremstår mere som en hurtig beslutning i forvaltningen, der søger en begrundelse, end som en objektiv analyse. I det det nedenstående er kommentarer til forskellige perspektiver i forhold til hhv. bevaring og nedlæggelse af centralsuget.

Bevaring af centralsuget

Her er de vigtigste, men fraværende perspektiver, som kunne understøtte en bevaring:

A. Miljø og klima

- færre skraldebiler i et tæt, historisk og turisttungt område,
- bedre hygiejne og færre rotter,
- lavere CO₂-udledning end containerbaseret indsamling.

B. Brugervenlighed

- døgnadgang uden lugt og rod,
- minimal visuel forurening i gaderummet,
- ingen gener for restauranter og caféer, der slipper for store beholdere uden for restauranterne, hvor der ikke er plads. Der skal være separate beholdere for beboere og erhverv. Erhvervet må ikke påtage sig at håndtere de privates affald jf. KK.

C. Bykvalitet

- ingen store containere i det visuelle byrum,
- ingen overfyldte containere i højsæsonen.

D. Moderniseringspotentiale

Nye systemer kan:

- håndtere flere fraktioner,
- reducere driftsomkostninger,
- forhindre fejlanvendelse via adgangskontrol.
- Registrerer hvem der benytter indkast. Scanne posen.

E. Turismens betydning

Et moderne, rent, usynligt affaldssystem passer bedre til et globalt turistbrand som Nyhavn.

Mangler i notatet vedrørende nedlæggelse.

1. Brugervenlighed

Manglende analyse af reel brugeradfærd

Notatet beskriver lugt, fejlsortering og fejlfyldning som centrale problemer, men dokumenterer ikke:

- hvor ofte brugere faktisk anvender suget korrekt,
- om problemerne primært skyldes turister, erhverv eller enkelte ejendomme, eller manglende vedligeholdelse af og tilsyn med suget
- eller om udfordringerne kan mindskes med bedre skiltning, overvågning eller justeret drift.

Der er ingen vurdering af **den brugervenlighed centralsuget tilbyder**, nemlig:

- døgnadgang,
- ingen behov for opbevaring af skrald i gårde/lejligheder,
- mindre tung trafik i gaderne,
- minimal håndtering af affald for restauranter og caféer i et travlt turistområde.

Disse fordele forsvinder ved overgang til stationære sorteringspunkter, men det beskrives ikke.

Uafklaret konsekvens for turister

Turister genererer store mængder affald i Nyhavn (to-go emballage, flasker, mad), men notatet nævner dem reelt kun som en gruppe, der *oplever* gener – ikke som en gruppe, der *producerer* store affaldsmængder.

Der mangler en vurdering af:

- flere daglige skraldebilkørsler i en tætpakket turistgade,
- større risiko for overflow i sorte stationspunkter (som turister ofte bruger forkert),
- om sorteringsstationer forstår internationale symboler.

Særligt i et ikonisk område som Nyhavn vil synligt affald og flere affaldsbeholdere påvirke oplevelsen.

2. Økonomi

Ensidet fokus på besparelse og ingen beregning af alternativer

Notatet nævner en driftsbesparelse på 1–3,5 mio. kr. ved nedlæggelse af suget, men undlader at opføre:

- Hvad koster opsætning og drift af sorteringsstationer?
- Hvad koster øget drift af skraldebiler, afhentninger og eventuelle lugtgener/rottesikring?
- Hvad koster kompensation eller ombygning i ejendomme, der mister adgang til centralsuget? (ejendommene er fredet)

Der er ingen business case, ingen totale anlægsudgifter og ingen driftsprognose for den alternative model.

Væsentlig risiko for skjult takstforhøjelse

Selvom notatet lover ingen særskilt takstforhøjelse, er følgende elementer ikke behandlet:

- øgede driftsudgifter ved flere små beholdere, hyppigere tømning,
- vedligeholdelse af nye sorteringsstationer (hærværk, graffiti, brand),
- udgifter til information og tilsyn,
- fremtidig separation af erhverv og privat affald (EU-krav).

En langsigtet økonomisk sammenligning mangler fuldstændigt.

3. Juridiske forhold

Manglende vurdering af kontraktforhold og servitutter

Lejeaftalen udløber tidligst 30.11.2030, men forvaltningen ønsker lukning allerede i 2027 uden at dokumentere:

- om en tidlig opsigelse kræver kompensation,
- om der eksisterer servitutmæssige forpligtelser for ejendommene, som bygger på adgang til suget,
- hvilke rettigheder private grundejere har, når kommunen ændrer infrastrukturen.

Der er heller ingen vurdering af erhvervenes ret til at kunne opfylde affaldsregler uden urimelige og umulige byrder (administrativt eller økonomisk – der er ikke plads og det er arbejdsmiljømæssigt ulovligt at håndtere containere ud og ind af gårdene).

Manglende analyse af EU's affaldsdirektiv og danske krav

Centralsug-systemer er i mange byer vurderet som fremtidssikrede, fordi de:

- reducerer tung trafik,
- reducerer arbejdsmiljørisici,
- fremmer hygiejne.

Notatet antager ensidigt, at suge-systemer er *ikke* fremmende for sortering, men dokumenterer ikke juridiske krav om afskaffelse.

Der er ingen vurdering af muligheden for:

- teknologisk opgradering af suget til flerfraktioner,
- etablering af nye sorteringsmoduler,
- forbedret registrering og kontrol.

4. Miljø

Manglende CO₂- og miljøberegning

Notatet nævner ikke, om:

- øget skraldebilkørsel giver mere støj, luftforurening og CO₂,
- synlige affaldsstationer påvirker bymiljøets karakter,
- rotte og fugle (fugle splitter poser af i overfyldte containere) problemer mindskes eller øges ved stationer,
- mulighederne for at opgradere suget til sortering er undersøgt.

Der er ingen livscyklusvurdering eller klimaregnskab, hvilket ellers er standard i moderne affaldsplanlægning.

Ingen vurdering af turistmassens påvirkning

Nyhavn er et af de mest fotograferede steder i Danmark. En række synlige affaldscontainere vil:

- påvirke visuel æstetik,
- øge risikoen for affald i gadebilledet,
- kræve hyppig rengøring.

Centralsuget har været en netop **usynlig** løsning – dette perspektiv er helt fraværende.

5. Politiske forhold

Politisk præmis uden reel lokal høring

Notatet læner sig op ad Ressource- og Affaldsstrategi 2030, hvor man ønsker at udfase affaldssug til restaffald generelt. Men:

- disse overordnede strategier tager ikke højde for Nyhavns *ekstraordinære* forhold: turisme, begrænset plads, kulturarv, fredede bygninger, historisk gademiljø.
- der er ingen dokumentation for, at nedlæggelsen er lokalt politisk forankret eller efterspurgt af brugerne.

Dialogprocessen nævnes kun overfladisk og virker mere orienterende end reel inddragelse.

Ingen alternativ scenarieanalyse

Forvaltningen fremlægger kun én linje: lukning. Der mangler:

1. **Bevarelse + teknologisk opgradering**
– flere fraktioner, bedre overvågning, digital adgangskontrol.
2. **Bevarelse i reduceret form**
– restaffald i sug, sortering via minicentraler.
3. **Udvidet samarbejde med erhverv**
– differentierede brugeraftaler og brugerbetaling.

Politiske beslutningstagere får dermed ikke et reelt valg mellem forskellige modeller.